

GOTSKA SANDÖN

Att resa till Östersjöns mest isolerade ö, Gotska Sandön, är en övning i att utlämna sig till vädrets makter. Båtresan tar flera timmar på öppet hav och båten går bara om det inte blåser för mycket. Vädrets makter får även råda när man ska iland på ön. Det är långgrund överallt och därför finns här inte någon hamn - man får gå iland på den sidan av ön som ligger i lä för vinden. Båten är flatbottnad och kör upp på stranden om det går, annars transporteras man iland med en mindre båt.

När man kommit iland ska man ta sig till lägerplatsen på norra delen av ön. En promenad som kan variera mellan en och nio kilometer beroende på var man blir ilandsatt - packningen får åka traktor. Promenaden går genom vacker tallskog och lila ljungmattor. Havsbrus blir trädslus. Omvänt gäller vid hemfärd - har man tur (eller otur) kan inte båten lämna ön och man får stanna ett extradygn. Uppmaningen att ta med ett dygns reservproviant känns härligt äventyrlig. Här finns ingen mat att köpa, men en stund om dagen säljer lägervärderna böcker, tröjor och vykort.

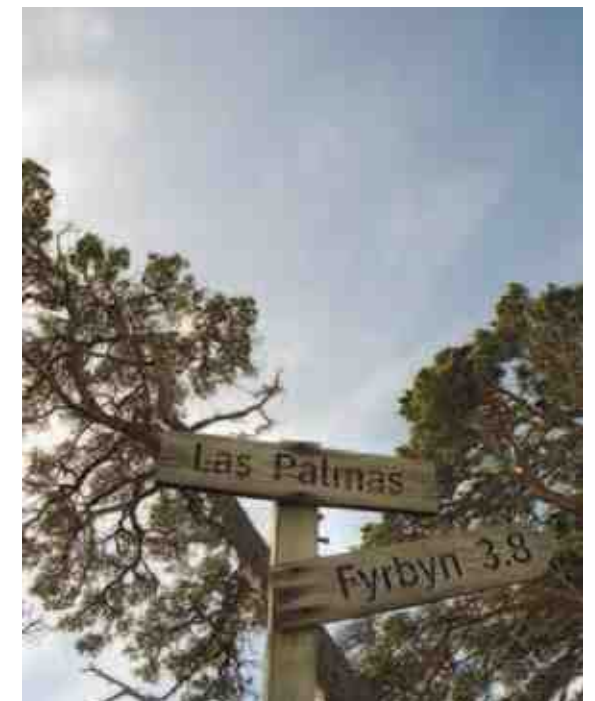
På lägerplatsen går det att välja mellan att bo i nybyggda stugor med eget kök, i sovsal eller i tält med två riktiga sängar - en bra idé för den som vill känna sig sportig och höra vindens sus men ändå gillar att sova i en säng. På kvällarna sitter de som bor i stugor på sina verandor med tända ljus, från tälten glimmar ficklampor över böcker. I fyrbyn bor lägervärdar och tillsyningsmän och här ligger också ett museum i den gamla skolan. Gotska Sandöns fyr var en av de mest bemannade på grund av sitt utsatta läge, vilket märks eftersom fyrbyn har ovanligt många hus.

Varje dag sätter lägervärderna upp en lapp på lägerplatsen med väderrapporter och information om varifrån båten går för dem som ska lämna ön. Här står också när det är fyrvisning. Fyren får man leta lite efter eftersom den ligger gömd bland träd. Efter många trätrappsteg dyker den upp, klädd i fjällpanel som på nära håll visar sig vara av eternit, men som från början var i trä. Nils Gustav von Heidenstam konstruerade och byggde fyren 1859 och det var den första svenska

fyren i järn. Fyrmodellen kan liknas vid ett stort mekano som lätt går att plocka ned och ta med sig. Nils Gustav lär ha klättrat runt i Gotska Sandöns träd för att hitta det exakt rätta läget för bygget.

På Gotska Sandön måste man nästan stanna ett par dagar om man ska hinna strosa runt de tre mil långa sandstränderna med lockande namn som Las Palmas (döpt av en berest sjöman) och Franska bukten (efter ett franskt fartyg som förlist här). Gotska Sandön är en nationalpark och på öns nordostsida ligger Säludden som är ett sälskyddsområde med tillträdesförbud året runt. Med kikare kan man se många gråsäl här de dagar när udden ligger i lä. Författaren Albert Engström skriver så här om ön: "Ett paradys på jorden är Gotska Sandön, Östersjöns pärla, en av Sveriges skönaste klenoder. Men man måste vara en sund människa för att förstå den."

FAKTA

GOTSKA SANDÖN

Byggår 1859

Höjd 23,8 m

Läge N 58° 24' O 19° 12'. 3,5 timmars
turbåt från Nynäshamn
eller 2 timmars turbåt från Fårösund

Tel 0498-24 04 50

www.gotskasandon.se

Öppet Mitten av maj-mitten av
september

Rum 100 bäddar

Mat Självhushåll

Pris Lågt

